

Warszawa, dnia 18 listopada 2025 r.

Opinia Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks cywilny, ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej /UDER73, druk nr 1797/

I.

Celem nowelizacji jest ujednoczenie terminologii dotyczącej doręczeń oraz umożliwienie doręczeń elektronicznych tzw. decyzji ubezpieczeniowych (oświadczeń ubezpieczyciela o przyznaniu lub odmowie świadczenia) za zgodą zgłaszającego roszczenie lub zdarzenie. Zmiana ta ma charakter porządkujący i dostosowujący regulacje do współczesnych form komunikacji.

II.

Użycie w art. 819 § 4 k.c. sformułowania o „utrwaleniu” oświadczenia ubezpieczyciela nie zmienia prawotwórczego charakteru tego oświadczenia. „Utrwalenie” odnosi się wyłącznie do wymogu zapewnienia możliwości dowodowego odtworzenia treści i daty doręczenia, co pozostaje zgodne z ugruntowanym orzecznictwem SN (m.in. IV CSK 473/13; II CSK 32/18). Nie jest to forma szczególna czynności prawnej, lecz wymóg techniczny służący realizacji zasady skuteczności doręczenia. Skutek materialnoprawny — rozpoczęcie biegu przedawnienia — wynika nie z techniki utrwalenia, lecz z samego doręczenia oświadczenia uprawnionemu. Podobnie w przypadku obowiązków wynikających z art. 14 ust. 2 i 3 oraz art. 109a ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

III.

Projekt zmiany treści Art. 819 § 4 k.c. pozostaje w zgodzie z utrwaloną linią orzecniczą, zgodnie z którą doręczenie tzw. decyzji ubezpieczeniowej ma charakter materialnoprawny. Skuteczność doręczenia wymaga ustalenia: daty doręczenia, treści dokumentu, zapewnienia realnej możliwości zapoznania się adresata. Standard ten wynika z m.in. wyroku SN z 7.03.2014 r., IV CSK 473/13.

Projektowana zmiana rozszerza katalog dopuszczalnych form doręczeń, pozostawiając niezmienną ich materialnoprawną konsekwencję.

IV.

Projekt rozróżnia doręczenia decyzji ubezpieczeniowych od obowiązków informacyjnych ciążyących na ubezpieczycielu, między innymi jako dystrybutorze ubezpieczeń. Informacje przedkontraktowe i kontraktowe podlegają wymogowi trwałego nośnika, natomiast decyzje ubezpieczeniowe mogą być doręczane elektronicznie (postać elektroniczna) z zachowaniem wymogu zgody i skuteczności doręczenia.

Zgodnie z dyrektywą IDD oraz orzecznictwem TSUE: informacje przedkontraktowe i kontraktowe muszą być przekazywane na trwałym nośniku, który musi zapewniać nienaruszalność treści (C-49/11), brak jednostronnej ingerencji przedsiębiorcy (C-375/15), możliwość przechowywania i odtworzenia. Projekt prawidłowo rozróżnia: doręczenie tzw. decyzji ubezpieczeniowej (k.c. oraz ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych) – wymóg skuteczności i przekazywanie informacji przedkontraktowych i kontraktowych (art. 21. ust 4 i art. 29 ust. 4 i 5 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej) – wymóg trwałego nośnika. TSUE w sprawach C-375/15 BAWAG i C-49/11 Content Services podkreśla, że trwały nośnik jest właściwy tam, gdzie konieczna jest niezmienność i trwałość treści. Projekt respektuje to rozróżnienie. Brak odniesienia do pojęcia „trwałego nośnika” w art. 819 k.c. § 4 k.c. nie prowadzi do niespójności systemowej.

V.

Zgodnie z projektem ustaw (k.c. i ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych), uprawniony miałby wyrażać zgodę na przekazanie tzw. decyzji ubezpieczeniowej (oświadczenia ubezpieczyciela) w postaci elektronicznej. Z punktu widzenia ochrony klienta zgoda taka powinna wskazywać określoną postać preferowaną przez klienta, a nie jakąkolwiek

postać wybraną przez zakład ubezpieczeń z katalogu stosowanych przez niego w procesach obsługi umów ubezpieczenia. Wskazane jest ponadto aby zgoda była właściwie udokumentowana i jednoznacznie precyzowała wybraną przez klienta postać. Doręczenia oświadczeń i zawiadomień powinny uwzględniać możliwości techniczne zgłaszającego roszczenie lub zdarzenie.

Zgodnie z projektowanym art. 819. § 4 k.c. zgoda ma mieć charakter „uprzedni”. Takie sformułowanie nie rozwiązuje jednak w pełni problemu ram czasowych udzielanej zgody. Nie jest jasne czy uprawniony (klient) nie mógłby takiej zgody wyrazić nawet przed zawarciem umowy ubezpieczenia, której dotyczy decyzja ubezpieczeniowa. Wskazane jest aby zgoda na postać elektroniczną dotyczyła konkretnego roszczenia lub zdarzenia. Zgoda powinna być aktualna.

W projekcie ustaw powinny zostać doprecyzowane zasady udzielania przez uprawnionego zgody na przesyłanie przez ubezpieczyciela oświadczeń w postaci elektronicznej.

Autor opinii: dr hab. Dorota Maśniak, radca prawny